

1. Cel, zakres i obszar stosowania instrukcji

Instrukcja opisuje sposób postępowania podczas pobierania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przez klientów Laboratorium PUK w Lipnie. Celem instrukcji jest zapewnienie reprezentatywności pobranego materiału i właściwego postępowania z próbką.

2. Personel laboratorium odpowiada za przekazanie klientowi informacji na temat sposobu pobierania próbki lub udostępnienie niniejszej instrukcji.

3. Sposób postępowania

UWAGA

Laboratorium przyjmuje próbki do badań fizykochemicznych w dni robocze od poniedziałku do piątku, natomiast do badań mikrobiologicznych w poniedziałki i wtorki. Przed pobraniem próbki należy uzgodnić z Laboratorium termin dostarczenia próbki, dzwoniąc pod numer telefonu 533-374-149 lub osobiście w Laboratorium PUK, którego siedziba mieści się przy ulicy 3 Maja 1 F.

Do rutynowego pobierania próbek zaleca się najpierw pobrać próbkę do badań fizykochemicznych, a następnie do badań mikrobiologicznych.

3.1. Pobieranie próbek do badań mikrobiologicznych

Próbki należy pobrać do butelek sterylnych wydanych przez Laboratorium. Butelki są wydawane w dni robocze w godzinach 7:15-15:00.

Pobraną próbkę należy dostarczyć do siedziby Laboratorium w dniu pobrania, najpóźniej do godziny 13:00.

3.1.1. Miejsce pobrania próbki należy wybrać w taki sposób, aby było reprezentatywne i zgodne z określonym celem, ponieważ miejsce i sposób pobrania próbki ma zasadnicze znaczenie dla wyniku badania. Próbkę wody zaleca się pobrać z kranu najczęściej używanego. Należy unikać kranów będących w złym stanie technicznym, skorodowanych oraz tych, do których dostęp jest utrudniony.

3.1.2. Przed przystąpieniem do pobierania próbki zdjąć z kurka czerpalnego wszelkie urządzenia takie jak perlatory, sitka, węże, uszczelki i inne akcesoria.

3.1.3. Oczyszczyć wylot kranu z ewentualnych zanieczyszczeń (szczotką, gąbką) i dokładnie optukać i osuszyć ręcznikiem papierowym.

3.1.4. Przed pobraniem próbek kurki wysterylizować. W tym celu przetrzeć kran wacikiem nasączonym denaturatem lub alkoholem i opalić w płomieniu palnika. W przypadku kranów czerpalnych z tworzywa sztucznego należy najpierw dokładnie je wyczyścić, a następnie zdezynfekować przez zanurzenie w alkoholu lub denaturacie przez 2-3 minuty.

3.1.5. Odkręcić kran z zimną wodą, ustawić strumień wody wypływającej tak, aby nie rozpryskiwała się na doki. Wodę spuszczać około 5 minut.

3.1.6. Bezpośrednio przed pobraniem próbki otworzyć sterylną butelkę.

3.1.7. Butelkę trzymać w ręku uważając, aby nie doprowadzić do jej zanieczyszczenia.

- 3.1.8. Nie dotykaj wlotu butelki napełnić ją do około 2/3 pojemności. Nie pukać butelki przed pobraniem. Nie odlewać nalanej już wody.
- 3.1.9. Butelkę z próbką szczelnie zamknąć od razu po pobraniu próbki i opisać w celu umożliwienia jednoznacznej identyfikacji próbki.
- 3.1.10. Wypełnić formularz Z-01-KT-7.3. „Protokół z pobierania próbek wody” pobrany ze strony internetowej Laboratorium lub bezpośrednio z Laboratorium PUK.
- 3.1.11. Butelkę z próbką zabezpieczyć przed ogrzaniem oraz chronić przed bezpośrednim światłem słonecznym.
- 3.1.12. W celu zminimalizowania możliwości zmian w pobranej próbce, należy możliwie najszybciej dostarczyć ją do laboratorium, w uzgodnionym uprzednio terminie.

3.2. Pobieranie próbek wody do badań fizykochemicznych

Pojemniki na próbki można pobrać w siedzibie Laboratorium w godzinach 7:00-15:00. Dopuszcza się pobieranie próbek wody do butelki po wodzie mineralnej niegazowanej.

Pobraną próbkę należy dostarczyć do Laboratorium w dniu pobrania, najpóźniej do godziny 13:00.

- 3.2.1. Miejsce pobrania próbki należy wybrać w taki sposób, aby było reprezentatywne i zgodne z określonym celem, ponieważ miejsce i sposób pobrania próbki ma zasadnicze znaczenie dla wyniku badania. Próbkę wody zaleca się pobrać z kranu najczęściej używanego. Należy unikać kranów będących w złym stanie technicznym, skorodowanych oraz tych, do których dostęp jest utrudniony.
- 3.2.2. Przed przystąpieniem do pobierania próbki zdjąć z kurka czerpalnego wszelkie urządzenia takie jak perlator, rurka przedłużająca, wylewki i inne akcesoria.
- 3.2.3. Odkręcić kran z zimną wodą, ustawić strumień wody wypływającej tak, aby nie rozpryskiwała się na doki. Wodę spuszczać około 5 minut.
- 3.2.4. Próbkę wody pobrać do czystej butelki, przepłukanej przed pobraniem co najmniej dwukrotnie pobieranej wodą. Podczas pobierania woda powinna wpływać powoli do butelki.
- 3.2.5. Butelkę napełnić całkowicie, aż do przelania wody tak, aby przy powierzchni wody nie powstały pęcherzyki powietrza. Należy pobrać około 1,5 L wody. Jeżeli konieczne będzie dostarczenie większej objętości próbki, Klient zostanie o tym poinformowany na etapie uzgodnień z Laboratorium.
- 3.2.6. Butelkę z próbką szczelnie zamknąć od razu po pobraniu próbki i opisać w celu umożliwienia jednoznacznej identyfikacji próbki.
- 3.2.7. Wypełnić formularz Z-01-KT-7.3. „Protokół z pobierania próbek wody” pobrany ze strony internetowej Laboratorium lub bezpośrednio z Laboratorium PUK.
- 3.2.8. Butelkę z próbką zabezpieczyć przed ogrzaniem oraz chronić przed bezpośrednim światłem słonecznym.
- 3.2.9. W celu zminimalizowania możliwości zmian w pobranej próbce, należy możliwie

najszybciej

Do rutynowego pobierania próbek zaleca się najpierw pobrać próbkę do badań fizykochemicznych, a następnie do badań mikrobiologicznych.

3.3. Informacje dodatkowe

W przypadku próbek pobranych i dostarczonych przez Zleceniodawcę/przedstawiciela Zleceniodawcy, Laboratorium nie ponosi odpowiedzialności za sposób pobrania próbki, wybór miejsca pobrania próbki oraz postępowanie z próbką, Wymienione etapy mają wpływ na jakość wyników, a wyniki badań będą się odnosiły wyłącznie do otrzymanej próbki.

Wyniki badań próbek pobranych i dostarczonych przez Zleceniodawcę/przedstawiciela Zleceniodawcy mogą zostać uznane przez organy nadzorujące za nieprzydatne do stwierdzenia zgodności w obszarze regulowanym prawem.

Laboratorium może odmówić przyjęcia próbki do badań wówczas, gdy pracownik Laboratorium przyjmujący próbkę stwierdzi, że stan próbki jest niewłaściwy, np. ilość próbki jest niewystarczająca.

W sprawozdaniu z badań jest zamieszczana informacja, że próbka została pobrana przez Klienta, a wszystkie informacje dotyczące czasu i miejsca pobrania próbki zostały uzupełnione według oświadczenia Klienta.

W przypadku próbek pobranych przez Klienta nie ma możliwości zapisu w sprawozdaniu z badań, że próbkę pobrano metodą Zatwierdzoną przez PPIS.

4. Załączniki

Brak

5. Dokumenty powiązane

- 5.1. PN-EN ISO 5667-1:2023-10 Jakość wody -- Pobieranie próbek -- Część 1: Wytyczne dotyczące opracowywania programów i technik pobierania próbek
- 5.2. PN-EN ISO 5667-3:2018-08 „Jakość wody -- Pobieranie próbek -- Część 3: Utrwalanie i postępowanie z próbkami wody”
- 5.3. PN-ISO 5667-5:2017-10. Jakość wody -- Pobieranie próbek -- Część 5: Wytyczne dotyczące pobierania próbek wody do picia ze stacji uzdatniania i z systemów dystrybucji